

Dosarul nr.3ra-897/22
2-21113089-01-3ra-05092022

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud: L. Caraianu, A. Mironov, S. Gubenco)

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Guvernatorul (Bașkanul) Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei și Adunării Populare a Găgăuziei, terț Serviciul Fiscal de Stat cu privire la anularea Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000,

împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat,

c o n s t a t ă :

La data de 28 iulie 2021 Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei și Adunării Populare a Găgăuziei cu privire la anularea Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 (f.d. 1-5).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, verificând la cererea Cancelariei de Stat legalitatea Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 a constatat că, aceasta contravine normelor legale ale Republicii Moldova în vigoare la data adoptării acesteia.

Reclamantul a notat că anterior s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind anularea Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000, ca fiind ilegală și adoptată cu încălcarea

competenței, însă prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Comrat a fost declarată inadmisibilă acțiunea, încheiere menținută prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

Reclamantul a indicat că a decis să se adreseze din nou cu cerere de chemare în judecată privind anularea Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000, or aceasta contravine normelor legale ierarhic superioare precum și a fost adoptată cu încălcarea competenței.

Reclamantul Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a specificat că la data adoptării Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 era în vigoare Legea privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate nr. 332 din 26 martie 1999, care a fost abrogată odată cu adoptarea Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr.451 din 30 iulie 2001.

Astfel, deși Anexa nr. 2 din Legea privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate nr. 332 din 26 martie 1999, enumeră toate categoriile de licențe eliberate la acel moment și organele competente în emiterea acestora, aici nu se regăsesc Direcțiile Comitetului Executiv al Găgăuziei, ca organe abilitate în eliberarea licențelor.

Reclamantul a specificat că Legea privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate nr. 332 din 26 martie 1999 este lege organică și se află mai superior în ierarhia actelor normative, decât legile UTA Găgăuzia, prin urmare acestea urmează să nu contravină legilor Republicii Moldova, iar în caz de contradicții, urmează a fi aplicate prevederile legilor Republicii Moldova.

Reclamantul a precizat că Parlamentul Republicii Moldova are competența de a adopta actele normative care reglementează desfășurarea activității de întreprinzător în bază de licență, prin urmare actul normativ contestat a fost adoptat cu încălcarea competenței.

La fel, reclamantul a accentuat că la moment Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160 din 22 iulie 2011 este una din legile care reglementează eliberarea actelor de autorizare, inclusiv a actelor privind licențierea activității de întreprinzător.

Reclamantul Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a accentuat că Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 este parțial caducă, în condițiile în care aceasta reglementează că unele activități urmează să fie supuse licențierii, deși în conformitate cu legislația Republicii Moldova pentru desfășurarea acestor activități nu este necesară obținerea licenței.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în temeiul art. 66, 107, 111, 126 din Constituția Republicii Moldova, Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344 din 23 decembrie 1994, Legea privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate nr. 332 din 26 martie 1999, Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992 și Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160 din 22 iulie 2011.

Prin urmare, reclamantul a solicitat anularea Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000.

Prin încheierea protocolară din 18 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost atras în calitate de terț Serviciul Fiscal de Stat (f.d.72).

Prin hotărârea din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Comrat s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat și s-a anulat ca fiind ilegală Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 (f.d. 125, 135-152).

Pentru a pronunța această hotărâre, Curtea de Apel Comrat a indicat că la 22 iulie 2021 Cancelaria de Stat s-a adresat Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat cu notificarea nr.29-83-569-5150, prin care a solicitat efectuarea controlului legalității Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor genuri de activități pe teritoriul Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000. Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a constatat abateri de la legislația în vigoare la emiterea actului administrativ examinat, prin urmare, la 28 iulie 2021 s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

Verificând admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, Curtea de Apel Comrat a reținut că obiectul prezentei acțiuni în contencios administrativ este acțiunea privind controlul normativ, la depunerea căreia nu este stabilit termenul de adresare în instanță.

Curtea de Apel Comrat a invocat că la soluționarea acestei cauze urmează a fi aplicate normele legislației în vigoare la momentul apariției litigiului de drept, și anume prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului administrativ, Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 344 din 23 decembrie 1994 cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

Prima instanță a remarcat că prin aplicarea testului proporționalității, urmează să fie analizat faptul dacă măsura luată este prevăzută de lege, dacă urmărește unul sau mai multe scopuri legitime, dacă atinge unul dintre aceste scopuri, dacă este pusă în aplicare și dacă este necesar și proporțional cu circumstanțele care o determină.

Astfel, Curtea de Apel Comrat a reținut că Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor genuri de activități (Găgăuz-Yeri) nr.15-IX/II din 07 iulie 2000, adoptată de Adunarea Populară a Găgăuziei, contravine legilor ierarhic superioare și, respectiv, urmează a fi anulată ca fiind ilegală.

Prima instanță a reliefat că la data adoptării Legii UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000, era în vigoare Legea nr. 332 din 26 martie 1999 privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate, care a fost abrogată la 06 martie 2002, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 451 din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător. Astfel, deși Anexa nr. 2 a Legii nr. 332 din 26 martie 1999 privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate conține întreaga listă a licențelor eliberate, precum și autoritățile abilitate pentru eliberarea acestora, Direcțiile Comitetului Executiv al Găgăuziei (Găgăuz-Yeri) nu sunt indicate ca autorități abilitate în eliberarea licențelor.

Curtea de Apel Comrat a remarcat că Legea nr. 332 din 26 martie 1999 privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate este adoptată de Parlamentul Republicii Moldova, este o lege organică și ocupă o poziție superioară în ierarhia actelor

normative decât legile locale ale UTA Găgăuzia. Prin urmare, legile locale ale UTA Găgăuzia nu trebuie să contravină legilor Republicii Moldova, iar în cazul apariției contradicțiilor dintre acestea este necesară aplicarea prevederilor legislației Republicii Moldova.

La fel, prima instanță a observat că în prezent, unul dintre principalele acte normative, care reglementează procesul de eliberare a actelor permise, inclusiv a licențelor pentru efectuarea activității de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova, este Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Prin urmare, Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr.15-IX/II din 07 iulie 2000 contravine prevederilor actelor legislative care dețin forță juridică superioară, în special, Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și Legii privind piața produselor petroliere nr. 461 din 30 iulie 2001.

Prin urmare, Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr.15-IX/II din 07 iulie 2000 permite agenților economici să efectueze importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amănuntul a benzinei, motorinei și/sau a gazului lichefiat pe teritoriul UTA Găgăuzia în lipsa licenței eliberate de organul abilitat, contrar prevederilor Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și Legii privind piața produselor petroliere nr. 461 din 30 iulie 2001.

Curtea de Apel Comrat a constatat că Adunarea Populară a Găgăuziei, la adoptarea actelor normative, este limitată în competența sa stabilită de Constituție, de legile Republicii Moldova și nu este împuternicită să stabilească o altă procedură de eliberare a licențelor pentru anumite genuri de activități. Astfel, Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr.15-IX/II din 07 iulie 2000 a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legii Republicii Moldova și urmează a fi anulată.

La fel, prima instanță a respins ca neîntemeiat argumentul pârâților precum că, legile speciale permit adoptarea unor legi locale în domeniul activităților bugetar-financiare, fiscale și economice, or legile locale nu trebuie să fie în contradicție cu legile Republicii Moldova.

Curtea de Apel Comrat a respins ca neîntemeiat raționamentul invocat de pârâți precum că, în temeiul Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Unitatea Teritorială Autonomă cu statut special, fiind autoritate publică, de asemenea este autoritate emitentă cu drept de eliberare a actelor permise pentru desfășurarea activității de întreprinzător, or legea locală contestată contravine legilor cu ierarhie superioară, iar autoritățile administrației locale de pe teritoriul UTA Găgăuzia nu sunt în drept să elibereze licențe.

Totodată, prima instanță a conchis că este eronată afirmația pârâtului cu privire la faptul că Adunarea Populară a Găgăuziei, în limitele competenței sale și în privința teritoriului aflat sub jurisdicția sa, a adoptat Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr.15-IX/II din 07 iulie 2000, pe motiv că actele normative, inclusiv Regulamentul Găgăuziei, nu prevăd dreptul Adunării

Populare a Găgăuziei de a adopta legi locale, care vin în contradicție cu legislația Republicii Moldova.

Curtea de Apel Comrat a considerat neîntemeiat argumentul pârâtului precum că temei pentru respingerea acțiunii constituie faptul că, în cadrul examinării acțiunii intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat privind anularea articolelor 13 și 14 din capitolul IV al Legii UTA Găgăuzia nr. 24-XV/II din 26 decembrie 2000 cu privire la investiții și activități investiționale din UTA Găgăuzia, a fost stabilită competența Adunării Populare a Găgăuziei la emiterea actelor normative, or articolul 12 din Codul de procedură civilă nu prevede precedentul judiciar ca izvor de drept, iar acțiunea nominalizată nu are legătură cu prezenta cauză.

Totodată, Curtea de Apel Comrat a respins argumentul reclamantului cu privire la necesitatea anulării legii menționate, pe motiv că aceasta a fost adoptată cu încălcarea competenței stabilite, or în competența Adunării Populare a Găgăuziei intră adoptarea legilor locale, însă, aceste legi nu trebuie să vină în contradicție cu legile adoptate de Parlamentul Republicii Moldova. Iar, raționamentul reclamantului potrivit căruia legea contestată este învechită din punct de vedere moral, prima instanță l-a considerat irelevant, întrucât instanța nu este în drept să se pronunțe în privința acestor circumstanțe în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ.

La data de 20 iulie 2022 Guvernatorul (Bașkanul) Găgăuziei a depus recurs, iar la data de 10 august 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Comrat (f.d. 131, 174-177, 185-188).

În motivarea recursului Guvernatorul (Bașkanul) Găgăuziei a menționat că, argumentele invocate pentru motivarea soluției adoptate de Curtea de Apel Comrat nu sunt justificate și contravin Constituției Republicii Moldova, legilor UTA Găgăuzia și legislației naționale a Republicii Moldova.

Recurentul a relevat că principalele puteri ale comunităților teritoriale autogovernate sunt indicate în Constituție sau în legi. Cu toate acestea, acest fapt nu exclude delegarea anumitor competențe comunităților teritoriale autogovernate într-un scop specific și în conformitate cu legea. Prin urmare, Adunarea Populară a Găgăuziei are dreptul de a adopta legi în limita competenței, care sunt obligatorii pe teritoriul Găgăuziei, inclusiv în domeniul activităților locale, bugetare și financiare.

Recurentul a subliniat că sfera atribuțiilor instituțiilor autonome găgăuze este extinsă, și este dificil de stabilit domenii importante care ar fi excluse din competențele acestora, cu excepția apărării și politicii externe. Astfel, Comitetul Executiv poate reglementa relațiile de proprietate, managementul economic, sistemele sociale și culturale, securitatea socială, salariile, impozitarea locală, protecția mediului și utilizarea resurselor naturale, fiind responsabil pentru punerea în aplicare a actelor juridice ale Adunării Populare.

Recurentul a invocat că prima instanță nu a dat apreciere faptului că reclamantul, nu a indicat expres ale cui drepturi și interese legitime au fost încălcate prin adoptarea

actului normativ contestat, în contextul în care acesta este în vigoare mai mult de douăzeci de ani.

Recurentul a specificat că licențierea decurge din relațiile economice, domeniu în care Adunarea Populară a Găgăuziei poate adopta legi. Or, taxa de licență revine bugetului UTA Găgăuzia.

De asemenea, recurentul a invocat că deși Direcția Principală Construcții și Infrastructură este subdiviziunea structurală a Comitetului Executiv al Găgăuziei care eliberează licențe, acest departament nu a fost atras în proces, fapt ce condiționează încălcarea drepturilor și competențelor acesteia precum și a persoanelor care își desfășoară activitatea în baza legii locale contestate.

La data de 15 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Adunarea Populară a Găgăuziei a depus recurs, iar la data de 11 august 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Comrat(f.d. 133-134, 180-84, 189-193).

În motivarea recursului Adunarea Populară a Găgăuziei a menționat că, hotărârea este ilegală și neîntemeiată. Or, în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Găgăuzia este o entitate autonomă-teritorială cu statut special, care în mod independent rezolvă probleme de natură politică, economică și culturală, în interesul întregii populații.

Recurenta a invocat că, în conformitate cu prevederile articolului 12 din Legea cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344 din 23 decembrie 1994 și Regulamentul Găgăuziei, Adunarea Populară a Găgăuziei are competența de a adopta legi locale, inclusiv în domeniul activităților bugetare, financiare, fiscale și economice locale.

Recurenta a specificat că în conformitate cu articolul 17 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2018, Legea cu privire la Guvern nr. 136 din 07 iulie 2017, Legea cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344 din 23 decembrie 1994, Legea cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stînga Nistrului (Transnistria) nr. 173 din 22 iulie 2005, autoritățile entităților teritoriale autonome adoptă legi locale și alte reglementări care se aplică numai pe teritoriul aflat sub jurisdicția acestora. Prin urmare, Adunarea Populară a Găgăuziei a adoptat Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 în limita competenței sale și în raport cu teritoriul aflat sub jurisdicția sa.

Cu referire la argumentul primei instanțe privind existența neconcordanței dintre Legea UTA Găgăuzia cu privire la licențierea unor activități pe teritoriul Găgăuziei nr. 15-IX/II din 07 iulie 2000 cu legislația Republicii Moldova, recurenta a notat că atribuțiile Adunării Populare a Găgăuziei sunt garantate prin articolul 111 din Constituția Republicii Moldova și Legea cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) nr. 344 din 23 decembrie 1994 și nu pot fi negate din cauza prezenței contradicțiilor cu unele norme legale ierarhic superioare. Or, deși prima instanță face referire la normele de drept care reglementează competența Adunării

Populare a Găgăuziei de a adopta legi locale, anulează totuși legea care constituie obiectul prezentei acțiuni.

Recurenta a subliniat că deține competențe similare celor deținute de organele administrației publice locale, care nu exclud apariția unor contradicții ca urmare a adoptării deciziilor în aceleași domenii.

Recurenta a precizat că prin decizia nr.59 din 06 septembrie 2016, Curtea Constituțională a subliniat că este dreptul comunităților de a decide interesele lor legitime fără intervenția autorităților centrale, iar autoguvernarea locală reprezintă dreptul și capacitatea reală a autorităților de autoguvernare de a reglementa o parte din treburile publice și de a gestiona, acționând în cadrul legii, pe propria răspundere și în interesul populației locale.

Recurenta Adunarea Populară a Găgăuziei a menționat că prima instanță nu a cercetat și stabilit suficient contradicția în ansamblu a legii locale anulate cu legile ierarhic superioare. Astfel, Curtea de Apel Comrat a constatat numai că prevederea paragrafului 18 al secțiunii 7 din Anexa nr.2 contravine normelor ierarhic superioare, respectiv doar acest paragraf ar fi trebuit anulat, dar nu legea integral.

Recurenta a invocat că prima instanță a stabilit ședința de judecată pentru data de 06 iulie 2022, ora 15.00, însă în această zi, cu câteva ore înainte de ședința de judecată, Adunarea Populară a Găgăuziei a primit un apel de la Curtea de Apel Comrat cu mesajul că ședința programată pentru acea zi nu va avea loc, însă, respectiva ședință a avut loc în lipsa recurente, care a fost lipsită de dreptul de a participa și a prezenta probele necesare în cauză. Deși, nu poate prezenta mesajul telefonic, acest fapt se probează prin dovezile indirecte, și anume răspunsurile Direcției Generale de Construcții și Infrastructură Găgăuzia nr.01-6/17-277 din 01 iunie 2022 și Direcției Generale Dezvoltare Economică și Turism Găgăuzia nr. 145/01-14 din 23 mai 2022, primite cu mult înainte de data ședinței programate pentru 06 iulie 2022 și care urmau a fi anexate la materialele cauzei.

De asemenea, recurenta a afirmat că deoarece hotărârea pronunțată de prima instanță se referă la drepturile și obligațiile persoanelor ale căror atribuții includ aplicarea directă a legii anulate, prin eliberarea de licențe, Curtea de Apel Comrat era obligată să implice în proces terții, or neimplicarea tuturor părților interesate în proces a dus la încălcarea drepturilor acestora.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat hotărârea contestată la 12 iulie 2022, iar dispozitivul hotărârii a fost notificat Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei la 12 iulie 2022 și Adunării Populare a Găgăuziei la 14 iulie 2022, fapte confirmate prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.127-128).

La data de 20 iulie 2022 Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei a depus recurs împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curţii de Apel Comrat (f.d. 131).

Iar, la data de 15 iulie 2022, prin intermediul oficiului poştal, Adunarea Populară a Găgăuziei a depus recurs împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curţii de Apel Comrat (f.d. 133-134).

Instanţa de recurs reţine că copia hotărârii motivate din 12 iulie 2022 a Curţii de Apel Comrat a fost notificată Guvernatorului (Başkanului) Găgăuziei la 01 august 2022 şi Adunării Populare a Găgăuziei la 28 iulie 2022 iulie 2022, fapte confirmate prin avizele de recepţie anexate la materialele cauzei (f.d.172-173).

La data de 10 august 2022, Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei a depus motivarea recursului împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curţii de Apel Comrat, în limba rusă, iar la data de 11 august 2022 a prezentat motivarea în limba de stat (f.d. 174-177, 185-188).

La data de 11 august 2022 Adunarea Populară a Găgăuziei a prezentat motivarea recursului împotriva hotărârii din 12 iulie 2022 a Curţii de Apel Comrat (f.d. 180-184, 189-193).

Astfel, recursurile depuse de către Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei şi Adunarea Populară a Găgăuziei sunt în termen.

La data de 05 septembrie 2022, în adresa Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, Adunării Populare a Găgăuziei şi terţului Serviciul Fiscal de Stat a fost expediată copia recursului depus de Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei, cu înştiinţarea despre posibilitatea depunerii referinţei. Tot, la data de 05 septembrie 2022, în adresa Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat, Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei şi terţului Serviciul Fiscal de Stat a fost expediată copia recursului depus de Adunarea Populară a Găgăuziei, cu înştiinţarea despre posibilitatea depunerii referinţei.

Iar, la data de 30 septembrie 2022, prin intermediul poştei electronice, Serviciul Fiscal de Stat a depus referinţă la recursurile depuse de către Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei şi Adunarea Populară a Găgăuziei, prin care a solicitat respingerea cererilor de recurs.

Examinând temeiurile invocate în recursurile depuse de Guvernatorul (Başkanul) Găgăuziei şi Adunarea Populară a Găgăuziei, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiţie examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menţionate ci urmează să însuşească în condiţiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente şi serioase.

Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie

reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Guvernatorul (Bașkanul) Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile depuse de Guvernatorul (Bașkanul) Găgăuziei și Adunarea Populară a Găgăuziei se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan